



E-book



**omega**

Tuzemské doklady z pohľadu DPH

S platnou legislatívou

## Tuzemské doklady z pohľadu DPH S platnou legislatívou

Autor publikácie: Anna Chabadová

Uzávierka vydania publikácie: máj 2024

Odborný garant: Ing. Katarína Bohdalová, daňová poradkyňa

© KROS, a. s.

Bytčická 9009/10, 010 01 Žilina

[www.kros.sk](http://www.kros.sk)

Pripomienky k tejto publikácii posielajte na adresu: [omega@kros.sk](mailto:omega@kros.sk)

Informácie v publikácii sú spracované k právnemu stavu platnému ku dňu jej publikovania. Prípadné zmeny legislatívy sú vždy zapracované po ich schválení do programu. Preto odporúčame mať vždy platný Balík podpory, aby ste mali možnosť nainštalovať si najnovšiu verziu programu so všetkými aktualizáciami a novinkami. E-book bol spracovaný vo verzii programu OMEGA 27.10.

## DEFINÍCIA DANE Z PRIDANEJ HODNOTY (DPH)

Ide o univerzálnu **nepriamu daň**, ktorá tvorí základ príjmov štátneho rozpočtu. O nepriamej dani hovoríme z dôvodu, že konečný spotrebiteľ síce daň zaplatí v cene nakúpených tovarov a služieb, ale štátu DPH odvádzajú subjekty distribučného reťazca.

Základnou právnou úpravou je [zákon č. 222/2004 Z. z. o dani z pridanej hodnoty](#) (ďalej zákon o DPH).

### Predmet dane

Podľa [§ 2 ods. 1](#) zákona o DPH, predmetom dane je dodanie tovaru a poskytnutie služby v tuzemsku za protihodnotu uskutočnené zdaniteľnou osobou, tiež nadobudnutie tovaru za protihodnotu v tuzemsku z iného členského štátu EÚ a dovoz tovaru do tuzemska.

### Zdaniteľná osoba

Predstavuje osobu, ktorá vykonáva nezávisle akúkoľvek ekonomickú činnosť bez ohľadu na účel alebo výsledky tejto činnosti. Prevažne ide o podnikateľa, ale môže to byť aj osoba, ktorá nie je založená na podnikanie, ale dosahuje príjem z ekonomickej činnosti. Pod ekonomickou činnosťou sa rozumie každá činnosť, z ktorej sa dosahuje príjem. Patrí sem napr. aj činnosť výrobcov, obchodníkov, poľnohospodárska činnosť, športová a umelecká činnosť, tiež slobodné povolania ako právnici, lekári a pod.

### Registrácia pre DPH

#### § 4

Zdaniteľná osoba je povinná sa registrovať pre účely DPH, ak má sídlo, miesto podnikania alebo prevádzkareň v tuzemsku, a ak nemá takéto miesto, ale má bydlisko v tuzemsku alebo sa v tuzemsku obvykle zdržiava a dosiahne obrat **49 790 eur za najviac 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov**.

Žiadosť o registráciu je potrebné podať do 20. dňa kalendárneho mesiaca nasledujúceho po mesiaci, v ktorom zdaniteľná osoba dosiahla stanovený obrat. Dňom uvedeným v rozhodnutí o registrácii pre daň sa zdaniteľná osoba stáva platiteľom dane.

Zdaniteľná osoba sa môže registrovať aj dobrovoľne, tzn. ešte pred dosiahnutím obratu, napr. ak najčastejšie nakupujeme od platiteľov DPH, tak je to pre obidve strany výhodnejšie.

Za určitých podmienok sa zdaniteľná osoba stáva platiteľom DPH priamo zo zákona bez ohľadu na dosiahnutý obrat, napr. ak je zdaniteľná osoba právnym nástupcom platiteľa, ktorý zanikol bez likvidácie a pod.

#### § 5

Zdaniteľné osoby, ktoré však nemajú v tuzemsku sídlo, miesto podnikania, prevádzkareň, bydlisko, a ani sa tu obvykle nezdržiavajú (tzv. zahraničné osoby) sú povinné podať žiadosť o registráciu pred začatím vykonávania činnosti, ktorá je predmetom dane. Registrovať sa pre DPH podľa § 5 nie je potrebné, ak sa dodáva služba a tovar, pričom osobou povinnou platiť daň je príjemca ([§ 69 ods. 2 až 4](#) zákona o DPH), prípadne ak sa dodáva tovar podľa [§ 13 ods. 1 písm. e\) a f\)](#) zákona o DPH a osobou povinnou platiť daň je platiteľ alebo osoba registrovaná pre daň podľa § 7 alebo § 7a ([§ 69 ods. 9](#) zákona o DPH). Ďalšie prípady sú uvedené v [§ 5 ods. 1](#) zákona o DPH.

#### § 7

V prípade, ak zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom DPH alebo právnická osoba, ktorá nie je zdaniteľnou osobou, nadobúda tovar z iného členského štátu, má povinnosť sa registrovať pred nadobudnutím tovaru, ktorým celková hodnota tovaru bez dane nadobudnutého z iných

členských štátov dosiahne v kalendárnom roku 14 000 eur. Žiadosť sa nepodáva, ak je zdaniteľná osoba už registrovaná pre daň podľa § 7a.

#### § 7a

Zdaniteľná osoba, ktorá nie je platiteľom je povinná podať žiadosť o registráciu:

- **pred prijatím** služby z iného členského štátu od zahraničnej osoby, pri ktorej je povinná platiť daň podľa [§ 69 ods. 3](#) zákona o DPH (pričom nie je rozhodujúca cena služby).
- **pred dodaním** služby do iného členského štátu, pri ktorej sa miesto dodania určí podľa [§ 15 ods. 1](#) (pričom nie je rozhodujúca cena služby).

Ide napr. o služby právne, účtovné, poradenské, vzdelávacie, reklamné a pod.

Žiadosť sa nepodáva, ak je zdaniteľná osoba už registrovaná pre daň podľa § 7.



Zdaniteľné osoby registrované podľa § 7 a 7a nemajú postavenie platiteľa DPH. Sú to iba osoby registrované pre daň. V praxi to znamená, že pri určitých dodávkach (nadobudnutie tovaru z EÚ, prijatie určitých služieb z EÚ) sú povinné odvieť DPH, ale nemajú právo na odpočet DPH.

## Obrat DPH

Obratom pre účely DPH rozumieme hodnotu bez dane dodaných tovarov a služieb v tuzemsku.

V obrate nie sú zahrnuté oslobodené plnenia podľa § 28 až 36 a § 40 až 42 zákona o DPH, napríklad poštové služby, kultúrne služby, služby sociálnej pomoci a zdravotnej starostlivosti, prevádzkovanie lotérií a iných podobných hier alebo aj príležitostný predaj hmotného a nehmotného majetku a iné.

Do obratu sa okrem iného **zahŕňajú** aj výnosy/príjmy z:

- dodania a nájmu nehnuteľností podľa § 38,
- poisťovacích a finančných služieb podľa § 37 a § 39, ak sú poskytované ako hlavné služby a nie ako doplnkové služby k inej hlavnej službe.

V programe OMEGA si obrat môžeme sledovať na úvodnej obrazovke v **Prehľade o firme** v záložke **DPH**. V prípade, že výška obratu presiahne sumy stanovené zákonom o DPH, **hodnota obratu sa zobrazí červenou farbou**.

Pohľadávky/Záväzky/Fakturácia	Pokladnice/Banky	Výnosy/Náklady/Výsledok hosp./Daň	DPH
			Informatívny obrat za obdobie: 1/2024 - 3/2024 51 200,00 EUR

## Základ dane a sadzba dane

Základom dane pri dodaní tovaru alebo služby je všetko, čo tvorí protihodnotu (to čo dodávateľ prijal alebo má prijať od svojho odberateľa – príjemcu plnenia alebo od inej osoby za dodanie tovaru alebo služby) zníženú o daň.

Základná sadzba dane v Slovenskej republike je pre tovary a služby vo výške **20 %**.

V [prílohe 7 a 7a](#) zákon o DPH určuje tovary a služby, pre ktoré sa použije znížená sadzba dane **10 %**. Ide o presne vymedzené položky podľa kódov spoločného colného sadzobníka, napr. vybrané druhy potravín, vybrané lieky a zdravotnícke potreby, za určitých podmienok knihy, noviny a časopisy, reštauračné a stravovacie služby, ubytovacie služby a iné.

Podávanie alkoholických nápojov v rámci poskytovania reštauračných a stravovacích služieb podlieha od 1. 1. 2024 základnej sadzbe dane vo výške 20%.

Znížená sadzba dane 10% sa uplatňuje na tovary a služby, ktoré v rámci aktivít sociálnej ekonomiky registrovaný sociálny podnik, ktorý 100% svojho zisku po zdanení používa na dosiahnutie svojho hlavného cieľa, dodáva oprávnenému zákazníkovi ak tým nedochádza k narušeniu hospodárskej súťaže nezlučiteľnému s vnútorným trhom, pričom oprávneným zákazníkom je osoba iná ako zdaniteľná osoba, ak je fyzickou osobou, subjektom sociálnej ekonomiky alebo subjektom verejnej správy.

V zákone o DPH je zavedená aj druhá znížená sadzba dane, a to **5%**. Táto sadzba dane sa uplatňuje na dodanie stavby alebo časti stavby vrátane pozemku, na ktorom stavba alebo časť stavby stojí, ktorá spĺňa podmienky stavby štátom podporovaného nájomného bývania, pričom prijímateľom plnenia je prenajímateľ bytu štátom podporovaného nájomného bývania. Znížená sadzba dane sa uplatňuje aj na obnovu a prestavbu stavby alebo časti stavby vrátane stavebných a montážnych prác na stavbe, ktorá spĺňa podmienky stavby štátom podporovaného nájomného bývania a prijímateľom plnenia je prenajímateľ bytu štátom podporovaného nájomného bývania.

Niektoré tovary a služby sú od DPH podľa zákona **oslobodené**, napríklad poštové služby, zdravotná starostlivosť, výchovné a vzdelávacie služby, poisťovacie služby, kultúrne služby a iné.

## Zdaňovacie obdobie

Zdaňovacím obdobím platiteľa DPH je kalendárny mesiac, prípadne kalendárny štvrťrok.

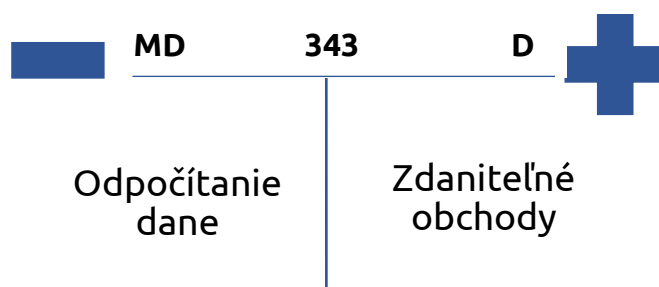
Zmena zdaňovacieho obdobia je:

- **dobrovoľná** – z kalendárneho mesiaca na kalendárny štvrťrok si môže zdaňovacie obdobie zmeniť platiteľ dane, ak splní časovú podmienku (uplynulo viac ako 12 kalendárnych mesiacov od konca kalendárneho mesiaca, v ktorom sa stal platiteľom) a obrátovú podmienku (za 12 predchádzajúcich po sebe nasledujúcich kalendárnych mesiacov nedosiahol obrat 100 000 eur). Ak sa platiteľ rozhodne pre zdaňovacie obdobie kalendárny štvrťrok, je povinný túto zmenu oznámiť daňovému úradu do 25 dní od skončenia kalendárneho mesiaca, v ktorom splnil podmienky.
- **povinná – z kalendárneho štvrťroka na kalendárny mesiac**, ak platiteľ prestane plniť podmienky pre štvrťročné zdaňovacie obdobie. Ak platiteľ dane prekročí obrat 100 000 eur v priebehu štvrťročného zdaňovacieho obdobia, musí ukončiť prebiehajúce štvrťročné zdaňovacie obdobie kalendárnym mesiacom, v ktorom prestal plniť podmienku obratu. Tzn., že od nasledujúceho mesiaca bude mať takýto platiteľ zdaňovacie obdobie kalendárny mesiac. Platiteľ dane pri povinnej zmene zdaňovacieho obdobia z kalendárneho štvrťroka na kalendárny mesiac nemusí oznámiť túto zmenu daňovému úradu.

## Daňová povinnosť a nadmerný odpočet

Rozlišujeme:

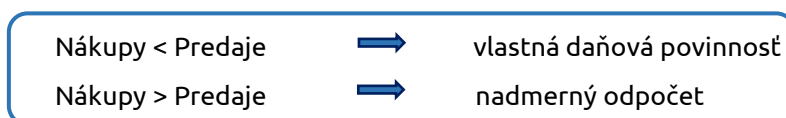
- **Odpočítanie dane** (daň na vstupe) – platiteľ si môže odpočítať daň z nákupu tovarov a služieb od dodávateľov, ktorí sú platiteľmi DPH, premietli DPH do svojich cien a platiteľ ich použije na dodávky tovarov a služieb, ktoré nie sú od DPH oslobodené.
- **Zdaniteľné plnenie** (daň na výstupe) – platiteľ dane si premieta daň do cien tovarov a služieb, ktoré fakturuje svojim odberateľom.



**Na strane MD** účtujeme o DPH z prijatých dokladov ako došlé faktúry (aj v rámci samozdanenia), výdavkové pokladničné doklady a pod.

**Na strane DAL** účtujeme o DPH z odoslaných dokladov ako odoslaných faktúr, príjmových pokladničných dokladov a pod.

Výsledkom porovnania odpočítania dane a zdaniteľných obchodov je vlastná daňová povinnosť alebo nadmerný odpočet.



Pokiaľ v zdaňovacom období vznikne platiteľovi nadmerný odpočet, môže si ponížiť o tento nadmerný odpočet vlastnú daňovú povinnosť v nasledujúcom zdaňovacom období.

Ak platiteľ nemôže odpočítať nadmerný odpočet od vlastnej daňovej povinnosti v nasledujúcom zdaňovacom období, daňový úrad vráti neodpočítaný nadmerný odpočet alebo jeho neodpočítanú časť do 30 dní od podania daňového priznania za zdaňovacie obdobie nasledujúce po zdaňovacom období, v ktorom nadmerný odpočet vznikol.

### Daňové priznanie a výkazy DPH

- **Daňové priznanie DPH** – Platiteľ podáva do 25. dňa po skončení zdaňovacieho obdobia, ak zákon o DPH v konkrétnych prípadoch neustanovuje inak. V rovnakej lehote zaplatíme aj vlastnú daňovú povinnosť.
- **Kontrolný výkaz DPH** – podáva sa v rovnakej lehote ako DP DPH, pričom nezáleží na poradí. Ide o detailnejší prehľad zdaniteľných obchodov a odpočítaní dane, pretože sa vykazuje v členení na konkrétne doklady. Podávajú ho osoby registrované podľa § 4, § 4a a § 5. Osoby registrované podľa § 7 alebo § 7a KV DPH nepodávajú. (Podrobné členenie jednotlivých oddielov kontrolného výkazu nájdete v pomôckach na konci).

Pre mesačného platiteľa DPH je lehota do 25. dňa nasledujúceho kalendárneho mesiaca, pre štvrtročného platiteľa dane je to do 25. dňa po skončení kalendárneho štvrtroka.

- **Súhrnný výkaz** – podáva platiteľ DPH a zdaniteľná osoba registrovaná pre daň podľa § 7 alebo § 7a zákona o DPH, ak dodáva tovar alebo službu do iného členského štátu.

## ZDANITEĽNÉ PLNENIE

### Vznik daňovej povinnosti

O daňovej povinnosti hovoríme v súvislosti s dokladmi, ktoré vystavujeme našim partnerom (odoslané faktúry, dobropisy a pod.). V určitých prípadoch aj pri došlých faktúrach (napr. pri samozdanení).

Vznik daňovej povinnosti je vymedzený v [§ 19](#) až [§ 21](#) zákona o DPH. Zákon presne určuje, v ktorom momente máme povinnosť zdaňiť naše tovary a služby. Pre tuzemské doklady platí pri:

- **dodaní tovaru v tuzemsku** – daňová povinnosť vzniká dňom dodania tovaru, deň dodania tovaru = deň keď kupujúci nadobudne právo nakladať s tovarom ako vlastník – [§ 19 ods. 1](#),
- **dodaní služby v tuzemsku** – daňová povinnosť vzniká dňom dodania služby – [§ 19 ods. 2](#),
- **vzniku daňovej povinnosti na základe platby** - [§ 68d](#),
- **platbe prijatej pred dodaním tovaru alebo služby**, daňová povinnosť z prijatej platby vzniká dňom prijatia platby – [§ 19 ods. 4](#).

Patria sem aj rôzne špecifiká ako vznik daňovej povinnosti pri prevode a prechode nehnuteľnosti alebo pri opakovaných a čiastkových dodávkach.

Doklady, z ktorých vzniká daňová povinnosť sa v členení na základ dane a daň uvádzajú v riadkoch 1 až 17.

		Základ dane		Daň	
Dodanie tovaru a služby podľa § 8 a 9 zákona a daň podľa § 81 zákona	znižená sadzba dane	01	,	02	,
	základná sadzba dane	03	,	04	,
Nadobudnutie tovaru v tuzemsku podľa § 11 a 11a zákona	znižená sadzba dane	05	,	06	,
	základná sadzba dane	07	,	08	,
Tovar a služba, pri ktorých príjemca platí daň podľa § 69 ods. 2, 3 a 9 až 12 zákona		09	,	10	,
Tovar, pri ktorom druhý odberateľ platí daň podľa § 69 ods. 7 zákona		11	,	12	,
Dodanie tovaru a služby a nadobudnutie tovaru s oslobodením od dane		13	,		
z toho:	podľa § 43 ods. 1 a 4 zákona	14	,		
	podľa § 46, 47 a § 48 ods. 8 zákona	15	,		
Daň podľa § 48ca ods. 2, § 48d ods. 15 a § 48e ods. 3, 6 a 8 zákona				16	,
Daň celkom				17	,

Z pohľadu **kontrolného výkazu** sa doklady uvádzajú v častiach **A1, A2, D1, D2** a pri opravných dokladoch v časti **C1**.

### Odoslaná faktúra pre platiteľa DPH



Slovenský podnikateľ, platiteľ DPH, vyhotovil faktúru za predaný tovar v tuzemsku inému platiteľovi DPH v sume 250 eur bez DPH. Jedná sa o tovar s 20 % sadzbou dane. Ako správne zaevidovať faktúru v programe OMEGA?

Na zaevidovanie faktúry použijeme automatické účtovanie **10 OF – Nový doklad**. V Rozpise DPH doplníme sumu do vyššej sadzby DPH 20%.

P.č	Text	Typ sumy	Oddiel KV DPH	DPH [%]	Suma [EUR]	Suma [EUR]	MD synt.	MD anal.	DAL synt.	DAL anal.
1	Platiteľ DPH, s.r.o.	S	X		300,00	300,00	311	000		
2	Tržby za predaný tovar	03	A1	20	250,00	250,00			604	000
3	Základná sadzba DPH - DPH	04	A1	20	50,00	50,00			343	220

**DP DPH:** v riadku **03** sa zobrazí základ dane a v riadku **04** hodnota DPH.

**KV DPH:** doklad bude v časti **A1**.

### Odoslaná faktúra s dvomi sadzbami dane



Slovenský podnikateľ, platiteľ DPH vystavil faktúru s 2 položkami, pričom jedna položka je s 10 % sadzbou DPH a druhá položka s 20 % sadzbou DPH. Ako slovenský podnikateľ zaúčtuje odoslanú faktúru?

Doklad zaevidujeme pomocou automatického účtovania **10 OF – Nový doklad**. V Rozpise DPH doplníme sumu do bunky Nižšia DPH, a zároveň aj do bunky Vyššia DPH. Program OMEGA automaticky rozúčtuje obe sumy so správnym smerovaním do DP DPH.

	Základ DPH	DPH	Rozdiel	Spolu
Nižšia DPH	10 %	100,00	10,00	110,00
Vyššia DPH	20 %	250,00	50,00	300,00
Nulová DPH	0 %			
Neobsahuje DPH	V			
Ručné vyrovnanie súm				
Automatické vyrovnanie súm				
<b>Súčet</b>		350,00	60,00	410,00

V súčte vidíme celkovú sumu dokladu.

P.č	Text	Typ sumy	Oddiel KV DPH	DPH [%]	Suma [EUR]	Suma [EUR]	MD synt.	MD anal.	DAL synt.	DAL anal.
1	ABC, s.r.o.	S	X		410,00	410,00	311	000		
2	Tržby za predaný tovar	01	A1	10	100,00	100,00			604	000
3	Znížená sadzba DPH - DPH	02	A1	10	10,00	10,00			343	210
4	Tržby za predaný tovar	03	A1	20	250,00	250,00			604	000
5	Základná sadzba DPH - DPH	04	A1	20	50,00	50,00			343	220

**DP DPH:** základ dane pre nižšiu sadzbu dane sa zobrazí v riadku **01** a k tomu daň v riadku **02**, základ dane pre vyššiu sadzbu dane bude uvedený v riadku **03** a k tomu daň v riadku **04**.

**KV DPH:** doklad bude v časti **A1**.

### Odoslaná faktúra pre nezdaniteľnú osobu (občana)



Platiteľ DPH poskytuje služby aj pre občanov v tuzemsku(SR). Občanovi, Tamara Hlavatá, vystavil faktúru v sume 102 eur s DPH. Akým spôsobom zaúčtuje odoslanú faktúru?

Pokiaľ fakturujeme nezdaniteľnej osobe (občanovi), faktúry smerujeme v KV DPH do časti D2.



V programe môžeme na partnerovi (**Číselník – Partneri**) zapnúť voľbu **Občan (nezdan. osoba)** a pri uložení dokladu sa automaticky doplní oddiel D2 pre KV DPH.

<input checked="" type="checkbox"/> Občan (nezdan. osoba)	Po zapnutí voľby budú všetky vystavené faktúry na partnera automaticky smerované do oddielu D2 kontrolného výkazu DPH, pri vypnutí budú smerovať do oddielu A1.
---	---



V Evidencii účtovných dokladov opäť použijeme automatické účtovanie **10 OF – Nový doklad**. V Rozpise DPH doplníme sumu do bunky Vyššia DPH.

P.č	Text	Typ sumy	Oddiel KV DPH	DPH [%]	Suma [EUR]	Suma [EUR]	MD synt.	MD anal.	DAL synt.	DAL anal.
1	Tamara Hlavatá	S	X		102,00	102,00	311	000		
2	Tržby za poskytnuté služby	03	D2	20	85,00	85,00			602	000
3	Základná sadzba DPH - DPH	04	D2	20	17,00	17,00			343	220

**DP DPH:** v riadku **03** sa zobrazí základ dane a v riadku **04** hodnota DPH.  
**KV DPH:** doklad bude v časti **D2**.

### Odoslaná faktúra za oslobodené plnenia § 28 až § 42



Slovenský platiteľ DPH vystavil faktúru inému platiteľovi DPH za poskytnuté finančné služby oslobodené od DPH v hodnote 540 eur. Ako zaevidujeme faktúru za poskytnutie finančných služieb?

Faktúru zaúčtujeme pomocou automatického účtovania **10 OF – Nový doklad**, sumu však doplníme do 0 % sadzby DPH. Program automaticky doplní Typ sumy 13.

P.č	Text	Typ sumy	Oddiel KV DPH	DPH [%]	Suma [EUR]	Suma [EUR]	MD synt.	MD anal.	DAL synt.	DAL anal.
1	Platiteľ DPH, s.r.o.	S	X		540,00	540,00	311	000		
2	Tržby za finančné služby	13	X	0	540,00	540,00			602	000

**DP DPH:** celá hodnota bude v riadku **13**.  
**KV DPH:** doklad nebude vstupovať.



Finančné služby, poisťovacie služby, predaj poštových cenín, kolkov, nájom nehnuteľností pre občana a ďalšie plnenia podľa § 28 až § 42 sú oslobodené od dane.